

INFORMATOR

URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Czerwiec 2010 r.

Przy wykorzystaniu zamieszczonych w „Informatorze UZP” informacji poprzez przedruk całego artykułu bądź jego fragmentów należy: podać autora oraz źródło pochodzenia cytowanego tekstu wskazując na numer „Informatora UZP”, rok i miesiąc wydania oraz adres strony internetowej, na której był on opublikowany.

Korzystając z zamieszczonych w „Informatorze UZP” danych, wykresów, zestawień statystycznych itp. należy wskazać wszystkie informacje identyfikujące materiał, z którego zostały one zaczerpnięte.

Spis treści

AKTUALNOŚCI	2
➤ MARSZAŁEK SEJMU PODPISAŁ TEKST JEDNOLITY USTAWY – PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	2
➤ PROJEKTY ROZPORZĄDZEŃ	2
➤ KONSULTACJE SPOŁECZNE NA TEMAT EWENTUALNEJ INICJATYWY LEGISLACYJNEJ KOMISJI W ZAKRESIE KONCESJI.....	2
➤ KRAJOWY PLAN DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONYCH ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH NA LATA 2010 – 2012.....	3
➤ SPRAWOZDANIE Z FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W 2009 R.	3
PRAWO EUROPEJSKIE	4
MOŻLIWOŚĆ POWOŁYWANIA SIĘ NA DOŚWIADCZENIE PODMIOTÓW TRZECICH W POSTĘPOWANIACH O UDZIELENIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO	4
OPINIE PRAWNE	10
NIEDOPUSZCZALNOŚĆ PODMIOTOWEJ ZMIANY WYKONAWCY ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO ODNIESIENIU DO SPÓŁKI CYWILNEJ.....	10
STOSOWANIE USTAWY PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH PRZY ZAWIERANIU UMÓW GRUPOWEGO UBEZPIECZENIA PRACOWNICZEGO.....	13
KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH	18
PRZESŁANKI ZASTOSOWANIA ART. 26 UST. 3 USTAWY PZP PRZYKŁADY NIEPRAWIDŁOŚCI STWIERDZONYCH PODCZAS KONTROLI PREZESA UZP.....	18
ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	34
WYBRANE ORZECZNICTWO KRAJOWEJ IZBY ODWOŁAWCZEJ I SĄDÓW OKRĘGOWYCH.....	34
ANALIZY SYSTEMOWE	36
BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH 01.01.2010 – 31.05.2010.....	36

AKTUALNOŚCI

➤ **Marszałek Sejmu podpisał tekst jednolity ustawy – Prawo zamówień publicznych**

W dniu 8 czerwca 2010 r. zostało podpisane obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo zamówień publicznych. Podpisany przez Marszałka Sejmu RP dokument został skierowany do publikacji w Dzienniku Ustaw.

➤ **Projekty rozporządzeń**

Do uzgodnień międzyresortowych zostały przekazane dwa projekty rozporządzeń:

- [Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej](#)
- [Projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego](#)

➤ **Konsultacje społeczne na temat ewentualnej inicjatywy legislacyjnej Komisji w zakresie koncesji**

Komisja Europejska prowadzi społeczne konsultacje on-line, dotyczące ewentualnej regulacji w zakresie koncesji na usługi i roboty budowlane. Konsultacje potrwać do dnia 9 lipca br. Zachęcamy do wzięcia w nich udziału.

[Strona Komisji Europejskiej](#)

➤ **Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010 – 2012**

Dokument „Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2010 – 2012” został przyjęty przez stały Komitet Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 27 maja br. i rekomendowany do przyjęcia przez Radę Ministrów.

➤ **Sprawozdanie z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2009 r.**

W dniu 1 czerwca 2010 r. Komitet Rady Ministrów przyjął projekt [„Sprawozdania z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2009 r.”](#)

PRAWO EUROPEJSKIE

Możliwość powoływania się na doświadczenie podmiotów trzecich w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

1. Regulacja przewidziana w dyrektywie 2004/18/WE w zakresie możliwości powoływania się na doświadczenie podmiotów trzecich;
2. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie możliwości powoływania się na doświadczenie podmiotów trzecich (C-389/92, C-176/98, C-126/03);
3. Podsumowanie.

Ad 1) Regulacja przewidziana w dyrektywie 2004/18/WE w zakresie możliwości powoływania się na doświadczenie podmiotów trzecich

Zgodnie z art. 47 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE (sytuacja ekonomiczna i finansowa):

„Wykonawca może, w stosownych sytuacjach oraz w przypadku konkretnego zamówienia, **polegać na zdolnościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań.**

Musi on w takiej sytuacji **udowodnić** instytucji zamawiającej, iż będzie dysponował niezbędnymi zasobami, np. przedstawiając w tym celu stosowne zobowiązanie takich podmiotów”.

Zgodnie z art. 48 ust. 3 dyrektywy (kwalifikacje techniczne i/lub zawodowe):

„Wykonawca może, w stosownych sytuacjach oraz w przypadku konkretnego zamówienia, **polegać na zdolnościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru prawnego łączących go z nimi powiązań.**

Musi on w takiej sytuacji **dowieść** instytucji zamawiającej, iż będzie dysponował zasobami niezbędnymi do realizacji zamówienia, na przykład przedstawiając w tym celu zobowiązanie tych podmiotów do oddania mu do dyspozycji niezbędnych zasobów”.

Ad 2) Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie możliwości powoływania się na doświadczenie podmiotów trzecich

a. Orzeczenie 389/92 Ballast z dnia 14 kwietnia 1994 roku.

Ze streszczenia wyroku:

„Dyrektywę 71/304 dotyczącą zniesienia ograniczeń wolności świadczenia usług w odniesieniu do zamówień publicznych na roboty budowlane oraz udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane wykonawcom działającym za pośrednictwem agencji lub oddziałów oraz Dyrektywę 71/305 dotyczącą koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane należy interpretować, jako zezwalające, przy ocenie kryteriów, które musi spełniać wykonawca, podczas rozpatrywania podania o rejestrację, złożonego przez główną osobę prawną grupy, na uwzględnianie firm należących do tej grupy, **pod warunkiem, że osoba prawna, o której mowa, wykaże, iż faktycznie rozporządza zasobami tych firm, niezbędnymi do wykonania robót budowlanych**”.

„13. Komisja słusznie zwraca uwagę na fakt, iż z tych wszystkich przepisów wynika wyraźnie, że **nie tylko osoba fizyczna lub prawna, która sama wykonuje roboty, lecz także osoba, która będzie realizować zamówienie za pośrednictwem agencji lub oddziałów, i która zwróci się do techników bądź organizacji technicznych spoza jej własnych struktur, lub nawet grupa przedsiębiorstw, może ubiegać się o zamówienie publiczne**”.

„14. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, iż Dyrektywa Rady 89/440/EEC z 18 lipca 1989 roku, zmieniająca Dyrektywę 71/305/EEC (Dz. Urz. 1989, L 210, s. 1), szczególnie w celu dokładniejszego zdefiniowania pojęcia zamówienia publiczne na roboty budowlane, wyraźnie stwierdza w art. 1, iż przedmiotem tych zamówień jest "albo wykonanie, albo zarówno wykonanie, jak i zaprojektowanie robót lub wykonywanie, jakimikolwiek środkami, pracy odpowiadającej wymogom określonym przez zamawiającego." Powyższa definicja potwierdza, iż wykonawca, który nie ma ani zamiaru, ani środków, by wykonać te roboty samemu może uczestniczyć w procedurze udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane”.

„15. A zatem przedsiębiorstwo holdingowe, które samo nie wykonuje robót **nie może zostać wykluczone z procedur ubiegania się o zamówienia publiczne, tylko dlatego, iż przedsiębiorstwa zależne wykonujące roboty są oddzielnymi osobami prawnymi**”.

„16. Jednakże zgodnie z art. 20 Dyrektywy 71/305, zadaniem zamawiającego jest **sprawdzić** czy oferenci spełniają odpowiednie kryteria sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz wiedzy i możliwości technicznych, o których mowa w art. 25 do 26 tej dyrektywy”.

„17. Przedstawiając zaświadczenia o przedsiębiorstwach zależnych, przedsiębiorstwo holdingowe, w celu udowodnienia swojej sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz wiedzy i możliwości technicznych, aby zostać zarejestrowanym na urzędowej liście uznanych wykonawców, musi, niezależnie od tego w jakim stosunku prawnym pozostaje wobec przedsiębiorstw zależnych, udokumentować, iż faktycznie rozporządza zasobami tych firm niezbędnymi do wykonania robót. Po rozpatrzeniu wszelkich faktycznych i prawnych okoliczności, do sądu krajowego należy ocena czy taki dowód został przedstawiony w procesie głównym”.

b. Orzeczenie C-176/98 z dnia 2 grudnia 1999 roku.

„Trybunał zauważył przede wszystkim, że dyrektywa 92/50 - co wynika z szóstego punktu jej preambuły - ma na celu usunięcie przeszkód dla wolności wykonywania usług w związku z udzielaniem zamówień publicznych, tak jak dyrektywy 71/304 i 71/305 mają zapewnić wolność wykonywania usług w związku z zamówieniami publicznymi na roboty budowlane (sprawa Ballast Nedam Groep I, pkt 6).

W tym celu, w rozdziale 1 Tytułu VI dyrektywy 92/50 ustanawia się wspólne zasady uczestniczenia w postępowaniach o zamówienia publiczne na usługi, w tym możliwości powierzenia części zamówienia podwykonawcom - stronom trzecim (art. 25) oraz możliwości składania ofert przez grupy usługodawców, bez wymagania przyjęcia w tym celu jakiejś określonej formy prawnej (art. 26)”.

„Z celu i redakcji tych przepisów wynika, że nie można wyeliminować strony z postępowania o zamówienie publiczne na usługi z tego tylko powodu, że strona ta proponuje, celem

wykonania zamówienia, wykorzystanie zasobów nie własnych, a należących do jednego lub większej liczby innych podmiotów (patrz podobnie w odniesieniu do Dyrektyw 71/304 i 71/305, Ballast Nedam Groep I, pkt 15).

Usługodawca, który nie spełnia sam minimalnych warunków stawianych uczestnikom postępowania o zamówienie publiczne na usługi może więc się opierać, w stosunkach z podmiotem zamawiającym, na stanie (kondycji) podmiotów trzecich, z których zasobów proponuje korzystać w razie udzielenia mu zamówienia.

Takie odwołanie się do zewnętrznych środków podlega jednak pewnym warunkom. Zgodnie z treścią art. 23 dyrektywy 92/50, **podmiot zamawiający ma obowiązek zweryfikowania czy usługodawca jest odpowiedni, w oparciu o określone kryteria.** Weryfikacja ta ma w szczególności na celu umożliwienie podmiotowi zamawiającemu upewnienia się, że zwycięski oferent będzie naprawdę mógł wykorzystywać wszelkie wskazane przez niego zasoby przez cały czas wykonywania zamówienia.

„Jeśli celem wykazania swej sytuacji finansowej, ekonomicznej i technicznej po to by zostać dopuszczonym do przetargu spółka wskazuje zasoby podmiotów lub przedsiębiorstw z którymi jest bezpośrednio lub pośrednio powiązana, niezależnie od prawnego charakteru takich powiązań, spółka musi wykazać, że faktycznie może korzystać z zasobów tych podmiotów lub przedsiębiorstw, które nie należą do niej samej a są niezbędne do wykonania zamówienia (patrz podobnie w odniesieniu do dyrektyw 71/304 i 71/305, Ballast Nedam Groep I, pkt 17)”.

„Tak więc, na przekazane pytanie należy odpowiedzieć, że przepisy dyrektywy 92/50 dopuszczają wykazanie przez usługodawcę, że spełnia on ekonomiczne, finansowe i techniczne kryteria udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne na usługi poprzez oparcie się na sytuacji innych podmiotów, niezależnie od prawnego charakteru powiązań z tymi podmiotami, pod warunkiem że może wykazać, iż ma faktycznie do swej dyspozycji zasoby tych podmiotów potrzebne do wykonania zamówienia. Ocena, czy taki wymagany dowód został przeprowadzony należy do sądu krajowego”.

c. Orzeczenie C-126/03 z dnia 18 listopada 2004 roku.

„W tym względzie stwierdzić należy, że prawdą jest, iż w celu dopuszczenia usługodawcy do uczestnictwa w procedurze zaproszenia do składania ofert to na usługodawcy zamierzającym powołać się na zdolność techniczną instytucji lub przedsiębiorstw, z którymi jest bezpośrednio lub pośrednio związany, ciąży obowiązek wykazania, że może on rzeczywiście dysponować środkami tych instytucji lub przedsiębiorstw, które jednak nie stanowią jego własności, a które są niezbędne do wykonania zamówienia (zob. podobnie wyroki z dnia 2 grudnia 1999 r. w sprawie C-176/98 *Holst Italia*, Rec. str. I-8607, pkt 29; z dnia 12 lipca 2001 r. w sprawie C-399/98 *Ordine degli Architetti i in.*, Rec. str. I-5409, pkt 92 oraz z dnia 18 marca 2004 r. w sprawie C-314/01 *Siemens i ARGE Telekom*, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 44).”

Ad 3) Podsumowanie

Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi¹ (dalej: „dyrektywa”) w art. 47 odnoszącym się do sytuacji ekonomicznej i finansowej wykonawcy **zezwala aby wykonawca, w stosownych sytuacjach oraz w przypadku konkretnego zamówienia, polegał na zdolnościach innych podmiotów niezależnie od łączących go z nim powiązań prawnych.**

Obowiązek udowodnienia instytucji zamawiającej dysponowania deklarowanym potencjałem podmiotów trzecich spoczywa w takim przypadku na wykonawcy. Dyrektywa jako przykład dowodu wskazuje możliwość przedstawienia stosownych zobowiązań podmiotów trzecich. Podobnie w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości podkreślono fakt, że wykonawca, który sam nie spełnia minimalnych warunków stawianych uczestnikom postępowania o udzielenie zamówienia publicznego może się powoływać, w stosunkach z podmiotem zamawiającym, na kondycję podmiotów trzecich, z których zasobów zamierza korzystać w razie udzielenia mu zamówienia. **Nie ma zatem możliwości wyeliminowania z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego strony, która nie dysponując własnymi zasobami powołuje się na potencjał podmiotu trzeciego w celu realizacji zamówienia** (por. orzeczenie C-176/98).

---

¹ Dz. U. L 134 z 30.04.2004 r., str. 114 z póź. zm..

Obowiązek udowodnienia faktycznego dysponowania deklarowanym potencjałem **spoczywa na wykonawcy**. Zadaniem zamawiającego jest natomiast sprawdzenie, czy wykonawcy spełniają odpowiednie kryteria sytuacji ekonomicznej i finansowej oraz wiedzy i możliwości technicznych (por. orzeczenie C-389/92).

Ogólna regulacja zawarta w art. 47 ust. 2 dyrektywy wskazuje na możliwość, jaka została przyznana wykonawcy w celu umożliwienia mu ubiegania się o udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w sytuacji, gdy sam nie dysponuje niezbędnym, minimalnym potencjałem wymaganym do jego realizacji.

W związku z powyższym, należy uznać że na gruncie prawa europejskiego nie ma przeszkód do powoływania się przez wykonawcę na doświadczenie podmiotu lub podmiotów trzecich w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Z orzecznictwa ETS wynika wręcz, że możliwość taka nie powinna być ograniczana przez zamawiających, a powoływanie się na zasoby podmiotów trzecich (nawet kilku) nie może stanowić podstawy wykluczenia z udziału w postępowaniu.

OPINIE PRAWNE

Niedopuszczalność podmiotowej zmiany wykonawcy zamówienia publicznego w odniesieniu do spółki cywilnej

I. Na wstępie należy zauważyć, że spółka cywilna nie jest podmiotem praw i obowiązków odrębnymi od wspólników, lecz jedynie wielostronnym stosunkiem zobowiązaniowym łączącym wspólników (por. wyrok SN z dnia 28 października 2003 r. w sprawie I CK 201/02). Spółka cywilna nie jest osobą prawną i nie posiada zdolności prawnej. W świetle ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 ze zm.) to wspólników spółki cywilnej uznaje się za przedsiębiorców. To wspólnicy spółki cywilnej są podmiotami praw i obowiązków z tytułu prowadzonej działalności, a nie spółka. Dlatego przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej na gruncie ustawy – Prawo zamówień publicznych należy traktować jako wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia (por. wyrok Zespołu Arbitrów z dnia 27 maja 2005 r. sygn. akt UZP/ZO/0-1089/05).

Oznacza to również, że spółka cywilna nie może być stroną umowy o udzielenie zamówienia publicznego. Umowa taka może zostać zawarta wyłącznie ze wspólnikami spółki cywilnej, gdyż tylko oni posiadają podmiotowość prawną. Umowę w sprawie zamówienia publicznego zawartą przez wspólnika upoważnionego do reprezentowania spółki należy potraktować zatem jako umowę zawartą przez wszystkich wspólników spółki, o ile przedmiot tej umowy mieści się w zakresie upoważnienia zawartego w samej umowie spółki cywilnej lub w odrębnym pełnomocnictwie udzielonym przez wszystkich wspólników spółki cywilnej.

II. Na podstawie umowy o udzielenie zamówienia publicznego zawartej z upoważnionym do reprezentacji wspólnikiem spółki cywilnej powstaje zatem stosunek zobowiązaniowy pomiędzy zamawiającym a wszystkimi wspólnikami spółki cywilnej. Mając powyższe na uwadze, wydaje się, że nie jest możliwe dokonanie zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego poprzez wskazanie, że jej stroną jest firma, pod jaką prowadzi działalność dotychczasowy wspólnik spółki cywilnej, gdyż w istocie prowadziłoby to do podmiotowej zmiany stron umowy. Należy bowiem pamiętać, że w przypadku wystąpienia ze spółki cywilnej wspólnika spółki dwuosobowej - spółka ta ulega rozwiązaniu, a prowadzenie działalności gospodarczej przez jednego ze wspólników pod inną firmą wymaga zgłoszenia

do ewidencji działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy – Prawo zamówień publicznych, zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy. Brzmienie ww. artykułu wskazuje, iż udzielanie zamówienia publicznego może nastąpić wyłącznie wykonawcy wybranemu w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia. Tym samym, umowa w sprawie zamówienia publicznego nie może zostać zawarta z innym podmiotem niż wykonawca wybrany w odpowiedniej procedurze uregulowanej w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych. W przypadku spółki cywilnej o zamówienie publiczne ubiegają się razem wspólnicy spółki, a co za tym idzie - do wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia ma zastosowanie art. 23 ust. 3 ustawy Pzp, który odnosi do wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia przepisy o wykonawcy. A zatem wykonawcą w postępowaniu o udzielenie zamówienia jest ściśle określona co do składu grupa wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, nie zaś jej poszczególni członkowie. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż art. 7 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych nie odnosi się wyłącznie do etapu zawierania umowy, ale także następującego po tym zdarzeniu wykonania umowy oraz ewentualnych jej zmian, zwłaszcza w zakresie podmiotu zobowiązanego do jej wykonania. Podmiotowe przekształcenie umowy, dokonywane w celu zmiany podmiotu zobowiązanego do wykonania zamówienia publicznego, będzie stanowić naruszenie zasad udzielania zamówień. W związku z powyższym, należy stwierdzić, iż zmiana wykonawcy po udzieleniu zamówienia, poprzez przejście długu przez jednego ze wspólników spółki cywilnej, prowadzi do obejścia art. 7 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamówienia publicznego udziela się wyłącznie wykonawcy zweryfikowanemu i wybranemu w wyniku przeprowadzenia postępowania uregulowanego przepisami tej ustawy.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 stycznia 2004 r. (sygn. akt V CK 97/03) stwierdził, iż niedopuszczalna jest zmiana podmiotowa umowy zawartej w następstwie przetargu, umożliwiająca przejście zamówienia publicznego. W ww. orzeczeniu Sąd Najwyższy uznał, iż przedmiotem i celem umowy zawartej pomiędzy wykonawcą zamówienia publicznego, a osobą trzecią było przeniesienie praw i obowiązków wynikających z umowy o zamówienie publiczne, zawartej w wyniku wygranego przez wykonawcę przetargu na udzielenie zamówienia publicznego, tzw. sukcesja szczególna (następstwo prawne pod tytułem szczególnym). Tego rodzaju umowa jest nieważna, ponieważ prowadzi do obejścia bezwzględnie obowiązującego przepisu art. 12a ustawy o zamówieniach publicznych (obecnego art. 7 ust. 3 ustawy – Prawo

zamówień publicznych) w zw. z art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego. Zamówienie publiczne może być bowiem udzielone, a następnie wykonane wyłącznie przez wykonawcę wybranego na zasadach określonych w ustawie, a więc takiemu oferentowi, który uczestniczył w jawnym przetargu i był poddany rygorom procedury przetargowej.

III. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że sam tylko fakt, iż jeden ze wspólników spółki cywilnej zaprzestał działalności gospodarczej i został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej pozostaje bez znaczenia z punktu widzenia jego zobowiązań wynikających z postanowień umowy w sprawie zamówienia publicznego, której jest stroną. Pomimo zaprzestania działalności wspólnik ten pozostaje nadal zobowiązany do świadczeń przewidzianych w umowie w sprawie zamówienia publicznego (solidarnie z pozostałymi wspólnikami spółki cywilnej), zaś zamawiający ma możliwość skutecznego dochodzenia wykonania tych zobowiązań. Jeżeli wspólnikami spółki cywilnej są małżonkowie, stosownie do przepisu art. 864 k.c. ponoszą oni solidarnie odpowiedzialność za długi. W konsekwencji zaspokojenie wierzytelności może nastąpić w stosunku do takich osób zarówno z majątku spółki cywilnej, jak i osobistego majątku małżonków – wspólników oraz ich majątku wspólnego, przy czym fakt rozwiązania (likwidacji) spółki cywilnej pozostaje bez wpływu na zaciągnięte zobowiązania. Podstawą do kontynuacji świadczenia z umowy o udzielenie zamówienia publicznego zawartej ze spółką cywilną, która w trakcie realizacji przedmiotu umowy uległa rozwiązaniu, będzie wystąpienie przez zamawiającego na podstawie przepisów k.c. o wykonanie zobowiązania skierowane do jednego lub większej liczby byłych wspólników spółki, która zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego.

Stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych przy zawieraniu umów grupowego ubezpieczenia pracowniczego

I. Zgodnie z art. 2 pkt 13 ustawy Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „Pzp”, przez zamówienie publiczne należy rozumieć odpłatną umowę zawieraną między zamawiającym a wykonawcą, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane. W świetle zacytowanego przepisu, udzieleniem zamówienia publicznego jest zawarcie umowy, która spełnia łącznie następujące przesłanki: • jej stronami są zamawiający i wykonawca, • przedmiotem tej umowy są usługi, dostawy lub roboty budowlane, • umowa ma mieć odpłatny charakter.

W doktrynie prawa cywilnego przyjmuje się, że umową odpłatną jest wzajemne, dowolne świadczenie mieszczące się w ramach odpłatnych czynności prawnych, tj. czynności, w których każda ze stron uzyskuje jakąś korzyść majątkową. Zatem odwołując się do definicji zamówienia publicznego można stwierdzić, że wymóg odpłatności zamówienia publicznego oznacza, iż zamówieniem publicznym są tylko takie umowy, na podstawie których usługi, dostawy lub roboty budowlane (świadczenie wykonawcy) są wykonywane w zamian za wynagrodzenie ze strony zamawiającego (tak też: G. Wicik, P. Wiśniewski: Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa 2007, s. 13). Przy czym wynagrodzenie (świadczenie zamawiającego) nie musi mieć charakter pieniężnego. Z takiego układu wzajemnych relacji stron umowy wynika, iż w wyniku zamówienia publicznego zamawiający w zamian za określone przysporzenie ze strony wykonawcy (usługę, dostawę lub robotę budowlaną) sam dokonuje przysporzenia na rzecz wykonawcy. Istotne zatem z punktu widzenia kwalifikacji prawnej zamówienia publicznego jest uzyskanie przez wykonawcę określonego przysporzenia ze strony zamawiającego. Jeżeli zatem wykonawca wskutek zawarcia określonej umowy nie uzyskuje od zamawiającego przysporzenia, tj. zamawiający nie staje się dłużnikiem wykonawcy, wówczas brak jest podstaw do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych. W takim przypadku odpada causa stosowania przepisów ustawy Pzp. Stąd, należy przyjąć, iż płatność w ramach zamówienia na grupowe ubezpieczenia pracownicze, mimo iż dokonywana przez zamawiającego, może być finansowana przez podmiot trzeci (pracownika) i na jego rzecz, nie zaś zamawiającego, może być wykonane świadczenie stanowiące przedmiot umowy w sprawie zamówienia publicznego. Podkreślić należy, że konstrukcja grupowego ubezpieczenia pracowników przewiduje, że to zamawiający samodzielnie i we własnym imieniu zobowiązuje się wobec wykonawcy i dokonuje na jego

rzecz określonego przysporzenia, wykonawca zaś zobowiązany jest do spełnienia świadczenia wzajemnego w postaci określonych w umowie usług, dostaw lub robót budowlanych. Z sytuacją opisaną powyżej mamy do czynienia w szczególności w przypadku grupowych umów ubezpieczeń na życie zawieranych z zakładem ubezpieczeniowym przez pracodawcę zobowiązanego do stosowania ustawy Pzp na rzecz jego pracowników. Dnia 11 sierpnia 2007 r. weszła w życie nowelizacja przepisów kodeksu cywilnego, w wyniku której w miejsce poprzednio funkcjonującej umowy na rzecz osoby trzeciej, ustawodawca wprowadził umowę na cudzy rachunek. W art. 808 kodeksu cywilnego znalazło się unormowanie, wedle którego z roszczeniem o zapłatę składki zakład ubezpieczeń może wystąpić wyłącznie przeciwko ubezpieczającemu. Umowa grupowego ubezpieczenia pracowniczego na życie stanowi przykład umowy zawieranej na cudzy rachunek, w ramach której pracodawca jest ubezpieczającym, a pracownik ubezpieczonym. W konsekwencji to pracodawca, nie zaś pracownik, obciążony jest zobowiązaniem płatniczym w postaci składki, mimo iż ciężar finansowania składki ponoszą pracownicy, którzy – akceptując warunki ubezpieczenia – wyrażają jednocześnie zgodę, aby była ona potrącana z ich wynagrodzenia. Sposób pobierania składki i oznaczenie pracowników jako beneficjentów świadczeń wynikają z umowy ubezpieczeniowej, co nie zmienia faktu, że stroną umowy ubezpieczenia jest pracodawca, który przekazuje składkę na wskazane przez zakład ubezpieczeń konto i to na nim, jako stronie umowy, ciężar wynikający z umowy i przepisów prawa zobowiązania płatnicze.

Reasumując, stwierdzić należy, że umowa ubezpieczenia w tym przypadku stanowi umowę grupową na rzecz osoby trzeciej (art. 808 Kodeksu cywilnego), a jej stronami są: ubezpieczyciel oraz pracodawca jako ubezpieczający.

II. W zaistniałych okolicznościach, z punktu widzenia ustawy Pzp, pracodawca jest zamawiającym, a zakład ubezpieczeń wykonawcą. Umowa dotyczy zaś usługi, przy czym usługi ubezpieczeniowe na gruncie dyrektywy 2004/18/WE i dyrektywy 2004/17/WE zostały zakwalifikowane do tzw. usług priorytetowych (załącznik IIA do dyrektywy 2004/18/WE - kategoria nr 6 – oraz załącznik XVII A do dyrektywy 2004/17/WE - kategoria nr 6). Zakres usług ubezpieczeniowych w rozumieniu dyrektyw został określony poprzez odesłanie do nomenklatury przyjętej na gruncie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) ustalonego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r. (Dz. Urz. UE L 74/1 z 15.03.2008 r.) i zalicza on zamówienia obejmujące pracownicze ubezpieczenie grupowe do usług opisanych kodami 66511000-3 (usługi ubezpieczeń na życie), 66512100-3 (usługi

ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków), 66512210-7 (usługi dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego), 66512220-0 (usługi ubezpieczenia medycznego). Mając na względzie powyższe, stwierdzić można, że niezależnie od tego, z jaką grupą ryzyka mamy do czynienia, fakt zawierania odpłatnej umowy przez podmiot podlegający obowiązkowi stosowania przepisów ustawy Pzp, wymusza stosowanie przewidzianych w niej procedur.

III. Dodatkowo podnieść należy, że chociaż usługa ubezpieczenia grupowego świadczona jest przez zakład ubezpieczeń na rzecz pracowników zamawiającego, korzyść z tytułu zawarcia przedmiotowej usługi uzyskuje również zamawiający – pracodawca poprzez zwiększenie atrakcyjności zatrudnienia w jego zakładzie pracy. Stosowanie procedur określonych ustawą Pzp jest także korzystne dla pracowników. Na skutek stosowania przepisów ustawowych ubezpieczyciel jest zmuszony do uwzględnienia interesu pojedynczego ubezpieczonego, który nabywa w ten sposób szansę, by uzyskać ochronę ubezpieczeniową na takich warunkach, jakie są przez niego rzeczywiście akceptowalne. Z punktu widzenia ubezpieczonych - wśród zalet stosowania procedury zamówień publicznych - wymienić należy zatem nie tylko konieczność stosowania przez zamawiającego zasad równości i uczciwej konkurencji, ale również możliwość uzyskania korzystniejszych warunków ubezpieczenia. Wskazać przy tym należy, że zamawiający jest uprawniony do zdefiniowania poddanych ocenie elementów oferty, wartościowania i kompozycji oceny nie tylko w oparciu o kryterium, jakim jest cena składki. Może on bowiem wziąć pod uwagę również inne elementy – m.in. zakres ryzyk, warunki ochrony, definicje ryzyk, wyłączenia odpowiedzialności, warunki indywidualnej kontynuacji ubezpieczenia, możliwość korzystania z ubezpieczenia przez rodzinę ubezpieczonego, itp., które pozwolą uzyskać najkorzystniejsze warunki ochrony ubezpieczeniowej pracowników w zamian za obciążające go zobowiązanie składkowe. Ponadto, stosowanie procedur właściwych dla zamówienia publicznego przesądza o konieczności zachowania rygorów formalnych przewidzianych przepisami ustawy Pzp, w szczególności w zakresie obowiązku publikacji ogłoszenia o zamówieniu, co zapewnia z jednej strony jawność, z drugiej zaś strony możliwość kontroli przeprowadzonych postępowań. Mając na względzie powyższą argumentację, Urząd Zamówień Publicznych podtrzymuje stanowisko, zgodnie z którym zawarcie umowy grupowego ubezpieczenia pracowników z zakładem ubezpieczeń przez pracodawcę zobowiązanego do stosowania ustawy Pzp na rzecz pracowników jest udzieleniem zamówienia publicznego.

IV. Jednocześnie pragnę poinformować, że w związku z wątpliwościami pojawiającymi się na tle finansowania zamówienia przez podmioty prywatne Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wystąpił do Komisji Europejskiej o interpretację dotyczącą prawidłowości uznania umów grupowego ubezpieczenia finansowanych ze składek pracowników za zamówienie publiczne. W piśmie z dnia 31 marca 2010 r. Komisja Europejska udzieliła odpowiedzi, która potwierdza stanowisko przyjęte w powyższej opinii. Poniżej zamieszczone zostały główne tezy ze stanowiska służb Komisji Europejskiej:

- 1) zgodnie z art. 1 dyrektywy 2004/18/WE, zamówienia publiczne zdefiniowane są jako umowy o charakterze odpłatnym, zawierane na piśmie pomiędzy jedną lub więcej instytucjami zamawiającymi a jednym lub więcej wykonawcami, których przedmiotem jest (...) świadczenie usług; Powyższa definicja zamówienia publicznego nie zawiera żadnych odniesień do tożsamości beneficjentów usług lub też pochodzenia środków, z których wypłacane jest wynagrodzenie umowne, do uznania umowy za zamówienie publiczne wystarczającym zatem jest, że zamawiający zawiera ją odpłatnie i w formie pisemnej, nawet jeśli jest to umowa na rzecz osoby trzeciej,
- 2) zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE, [dyrektywa] nie wprowadza rozróżnienia między zamówieniami udzielanymi przez zamawiającego w celu realizacji potrzeb związanych z interesem powszechnym oraz zamówieniami niezwiązanymi z tymi zadaniami (Komisja przeciw Republice Federalnej Niemiec, C-126/03),
- 3) okoliczność, że zapłata umowna nie pochodzi ze środków publicznych nie stanowi czynnika, który mógłby przesądzić o tym, czy w danym przypadku miało miejsce zamówienie publiczne; wyłącznie zamawiający jest zobowiązany do zapłacenia należności ubezpieczycielowi i nie jest przy tym istotne, skąd pochodzą środki przeznaczone na pokrycie umownych zobowiązań zamawiającego,
- 4) możliwy wpływ rady pracowniczej na wybór ubezpieczyciela nie stanowi okoliczności mogącej wpłynąć na kwalifikację umowy z punktu widzenia prawa zamówień publicznych, o ile to zamawiający podejmuje ostateczną decyzję o wyborze kontrahenta,
- 5) ze względu na fakt, że realizacja umowy ubezpieczenia mogłaby nastąpić przez szereg podmiotów, zastosowanie przepisów prawa zamówień publicznych jest niezbędne w celu zapobieżenia zakłóceniu konkurencji w wyniku dokonywania arbitralnych wyborów,
- 6) o ile ewentualne wzajemne zobowiązania pracodawcy i pracownika dotyczące zawarcia umowy pracowniczego ubezpieczenia na życie na korzyść pracownika lub zgody pracownika na potrącenie z tego tytułu części wynagrodzenia, mogą być zakwalifikowane jako umowy z zakresu prawa pracy, nie jest tak w przypadku samych umów o ubezpieczenie zawieranych

między pracodawcą a ubezpieczycielem. Pracownik nie jest bowiem stroną wynikającego z takiej umowy stosunku prawnego,

7) umowy grupowego ubezpieczenia na życie zawierane przez zamawiającego na korzyść pracownika, na podstawie których zamawiający zobowiązany jest do wypłaty wynagrodzenia ubezpieczycielowi, stanowią zamówienia publiczne w rozumieniu prawa UE, a zważywszy, że umowy ubezpieczeniowe wymienione są w załączniku IIA do dyrektywy 2004/18/WE, stosują się do nich w pełni szczegółowe przepisy art. 23-55 tej dyrektywy, o ile ich szacunkowa wartość przekracza odpowiednie wartości progowe.

V. Ponadto należy zwrócić uwagę, że podobne zagadnienie prawne poruszone zostało w sprawie C-271/08, zawisłej przed ETS, w której służby Komisji zajęły tożsame stanowisko. Rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości UE w powyższej sprawie zostanie niezwłocznie po jego wydaniu zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych.

KONTROLA UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Przesłanki zastosowania art. 26 ust. 3 ustawy Pzp Przykłady nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli Prezesa UZP

Zgodnie z postanowieniem art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych – zwanej dalej „ustawą Pzp” – zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy Pzp, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy, lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert. W art. 25 ust. 1 ustawy Pzp wymienia się oświadczenia lub dokumenty potwierdzające spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego.

Nowelizacja ustawy Pzp z dnia 4 września 2008 r. rozszerzyła katalog dokumentów możliwych do uzupełniania o pełnomocnictwa oraz wskazuje, iż złożone oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie warunków i wymagań nie później niż w dniu upływu terminu składania wniosków lub ofert.

Art. 26 ust. 3 ustawy Pzp daje zamawiającemu możliwość wezwania wykonawców do uzupełnienia brakujących lub wadliwych oświadczeń i dokumentów, które mają potwierdzać spełnianie przez nich warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego. Konstrukcja tego przepisu wskazuje, że wezwanie do uzupełnienia braków ma charakter

obligatoryjny. Przy czym wezwanie może dotyczyć wyłącznie oświadczeń i dokumentów wskazanych w art. 25 ust. 1 ustawy Pzp.

Stosownie do postanowienia art. 25 ust. 1 ustawy Pzp w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający może żądać od wykonawców oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Tymi dokumentami są dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego. Istotne jest zatem to, aby z przedkładanych przez wykonawców dokumentów wynikało spełnianie warunków wymaganych przez zamawiającego. Dokumenty te muszą zatem stanowić potwierdzenie warunków udziału w postępowaniu i wymagań stawianych oferowanym dostawom, usługom lub robotom budowlanym. Stanowi to konsekwencję faktu, że ciężar udowodnienia spełniania warunków udziału w postępowaniu spoczywa na wykonawcy, a nie na zamawiającym (art. 22 ust. 1 i art. 26 ust. 1 i 2 ustawy Pzp).

Powyższe wskazuje, że obowiązek wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Pzp odnosi się do wszystkich dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, a więc zarówno dokumentów potwierdzających spełnianie warunków „pozytywnych”, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy Pzp, jak i brak podstaw do wykluczenia z postępowania - niespełnianie warunków „negatywnych”, o których mowa w art. 24 ust. 1 ustawy Pzp.

Na marginesie należy zauważyć, że w art. 25 ust. 1 ustawy Pzp jest mowa o „oświadczeniach lub dokumentach niezbędnych do przeprowadzenia postępowania”, jakich może żądać zamawiający od wykonawców. Kategoria ta została doprecyzowana w wydanym na podstawie art. 25 ust. 2 ustawy Pzp rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów *w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawców, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane* z dnia 30 grudnia 2009 r. (Dz. U. Nr 226, poz. 1817). Tym samym przyjęć należy, że obowiązek wzywania wykonawców do uzupełnienia oświadczeń lub dokumentów na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp dotyczy wszystkich oświadczeń lub dokumentów, które zostały wymienione w ww. rozporządzeniu.

Z treści art. 26 ust. 3 ustawy Pzp wynika, iż obowiązek żądania uzupełnienia dokumentów zachodzi w dwóch sytuacjach:

- gdy wykonawcy nie złożyli oświadczeń i dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu;
- gdy wykonawcy złożyli dokumenty zawierające błędy.

Nie złożenie dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu obejmuje sytuacje, gdy wykonawca w ogóle nie dołączył wymaganego dokumentu, ale również gdy dokument został dołączony, ale nie spełnia wymagań formalnych stawianych przez zamawiającego lub określonych przepisami prawa, np. dokument nieaktualny tj. wystawiony wcześniej niż wymagany termin, złożony w niewłaściwej formie, bez podpisu, czy potwierdzenia za zgodność z oryginałem, nieczytelny.

W przypadku niezłożenia przez wykonawcę wymaganych oświadczeń lub dokumentów mamy do czynienia z sytuacją, w której wykonawca nie potwierdza faktu spełniania warunków udziału w postępowaniu. Nie wynika z tego bynajmniej, że wykonawca ten nie jest w stanie wykonać zamówienia i, że nie spełnia warunków udziału w postępowaniu. W myśl bowiem zasady, że ciężar udowodnienia faktu spełniania warunków udziału w postępowaniu spoczywa na wykonawcy, wykonawca winien wykazać, załączając wymagane oświadczenia i dokumenty, że spełnia warunki udziału w postępowaniu. Podobnie należy ocenić sytuację, w której wykonawca składa oświadczenie lub dokument, lecz z oświadczenia tego lub dokumentu nie wynika potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu. Zarówno w pierwszym przypadku, jak i w drugim istota rzeczy sprowadza się bowiem do tego samego, tj. braku potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu. Z tych względów uzasadnione jest, aby przypadek niezłożenia oświadczenia lub dokumentu, jaki i przypadek złożenia oświadczenia lub dokumentu, z którego nie wynika spełnianie warunków udziału w postępowaniu, traktować analogicznie.

W konsekwencji przyjęcia powyższego stanowiska należy uznać, iż art. 26 ust. 3 ustawy Pzp może znaleźć zastosowanie także w przypadku złożenia oświadczenia lub dokumentu, z którego nie wynika potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu odnoszących się do samego wykonawcy, jaki i oferowanych przez niego dostaw, usług lub robót budowlanych. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia zasada równego traktowania wykonawców wyrażona w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp. W przeciwnym bowiem razie wykonawcy, którzy w ogóle nie złożyli wymaganego oświadczenia lub dokumentu byłiby uprzywilejowani w stosunku do wykonawców, którzy wszakże złożyli stosowne oświadczenie lub dokument, lecz z oświadczenia tego lub dokumentu nie wynika spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Powyższe stanowisko potwierdziła w orzeczeniu z dnia 1 marca 2010 r. (sygn. akt: KIO/UZP 1913/09) Krajowa Izba Odwoławcza, zgodnie z którym brak dokumentu potwierdzającego spełnianie warunku odnosić należy również do sytuacji, w której dokument został przez wykonawcę złożony, ale nie potwierdza on spełniania warunku udziału w postępowaniu. Również w wyroku z dnia 22 stycznia 2009

r. (sygn. akt: KIO/UZP 12/09) Izba wskazała, iż jednoznacznie należy przyjmować taką interpretację powołanego przepisu, która umożliwi wykonawcom jak najpełniejsze uzupełnianie dokumentów i tym samym ubieganie się o udzielenie zamówienia. Cel powyższy można osiągnąć przez uznanie jak najszerszego rozumienia braku dokumentów – w przypadku złożenia dokumentów, z których wynika, iż wykonawca nie spełnia warunku udziału w postępowaniu można uznać, iż nie zostały złożone dokumenty potwierdzające spełnianie warunków udziału i wezwać do ich uzupełnienia. Wskazane jest również przyjmowanie korzystnej dla wykonawców wykładni pojęcia „błędu”. Powyższy pogląd jest stanowiskiem ugruntowanym w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej, jak również sądów okręgowych. O możliwości uzupełnienia dokumentów złożonych wraz z ofertą, ale nie potwierdzających spełniania warunków udziału w postępowaniu wypowiedział się m.in. Sąd Okręgowy w Katowicach w wyroku z dnia 13 czerwca 2007 r. (sygn. akt XIX Ga 245/07).

Tym samym, złożenie dokumentu wskazujące na niespełnianie warunków udziału w postępowaniu stanowi wypełnienie normy zawartej w art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, niewątpliwie bowiem wykonawca w takiej sytuacji nie złoży „oświadczenia lub dokumentu potwierdzającego spełnianie warunków udziału w postępowaniu”.

Ponadto, podkreślenia wymaga, iż oświadczenia lub dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu wyznaczonym przez zamawiającego jako termin składania ofert lub termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie ze stanowiskiem Krajowej Izby Odwoławczej wyrażonym w orzeczeniu z dnia 19 lutego 2010 r. (sygn. akt: KIO/UZP 1860/09), wykonawca wezwany do uzupełnienia dokumentu, może złożyć dokument, w tym oświadczenie z datą bieżącą, natomiast treść ma zaświadczać, iż wymóg potwierdzenia wymagań na dzień złożenia oferty został dotrzymany. W wyroku tym Izba potwierdziła stanowisko zaprezentowane w wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 5 lutego 2007 r. (sygn. akt: X Ga 2/07), zgodnie z którym skoro z dokumentów wynika, że wykonawca posiada możliwość wykonania zamówienia, to nie ma znaczenia, że dokumenty potwierdzające ten fakt na dzień otwarcia ofert, zostały wystawione po tej dacie.

W konsekwencji przyjęcia dopuszczalności zastosowania art. 26 ust. 3 ustawy Pzp do przypadku złożenia oświadczenia lub dokumentu, z którego nie wynika spełnianie warunków udziału w postępowaniu, za dopuszczalne należy uznać możliwość uzupełnienia dokumentów

poprzez złożenie dokumentu o odmiennej niż pierwotnie treści. Przy czym nie może być w tym przypadku mowy o zmianie treści oferty. Uzupełnienie braków w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp dotyczy bowiem nie samej oferty (art. 66 § 1 k.c.), lecz dokumentów i oświadczeń składanych wraz ofertą. Uzupełnienie to nie dotyczy więc istotnych warunków zamówienia, lecz oświadczeń i dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, warunkujących dopuszczalność ubiegania się o zamówienie publiczne. Przykładowo można wskazać, iż z punktu widzenia zamawiającego jak i istotnych warunków zamówienia nie ma znaczenia, czy np. koordynatorem projektu jest spersonifikowana osoba fizyczna, lecz to czy osoba ta posiada określone kwalifikacje. Nie jest zatem istotne kto personalnie będzie pełnił funkcję koordynatora projektu, lecz to czy osoba mająca zajmować to stanowisko posiada wymagane kwalifikacje merytoryczne. Z tych względów zmiana personalna osoby koordynatora projektu na skutek wezwania zamawiającego w trybie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp nie stanowi niedopuszczalnej zmiany oferty. Takie działanie mieści się w dyspozycji art. 26 ust. 3 ustawy Pzp.

Ponadto, w orzecznictwie i piśmiennictwie dotyczącym Prawa zamówień publicznych została wyrażona zasada jednokrotnego wzywania do uzupełnienia dokumentu na podstawie ww. artykułu, jeżeli wezwanie ma dotyczyć tego samego dokumentu. Reguła ta ukształtowana została w celu zachowania uczciwej konkurencji i ma przeciwdziałać wzywaniu wykonawcy „do skutku”. Jednak reguły tej, niewyrażonej zresztą w przepisach Prawa zamówień publicznych, nie można traktować w sposób nadmiernie formalistyczny – jeżeli dokument uzupełniony przez wykonawcę budzi wątpliwości zamawiającego (jest nieczytelny bądź z innych powodów niejasny), zamawiający winien wyjaśnić te wątpliwości, a każdy taki przypadek należy badać indywidualnie, mając na uwadze zachowanie zasady uczciwej konkurencji. Tym samym, jeżeli zamawiający powziął nowe wątpliwości może je wyjaśnić w trybie art. 26 ust. 4 Prawa zamówień publicznych, i takie wezwanie nie narusza wyrażonej w art. 7 ust. 1 Pzp zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Powyższe stanowisko można odnaleźć w wyroku Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 września 2009 roku (KIO/UZP 1143/09).

W toku kontroli przeprowadzonej przez Prezesa UZP stwierdzono następujące nieprawidłowości w zakresie art. 26 ust. 3 ustawy:

Przykład 1 (KN/45/09)

W punkcie 5.6 siwz zamawiający żądał złożenia „wykazu wykonanych w ciągu ostatnich 3 lat przed dniem wszczęcia postępowania, a jeżeli okres działalności jest krótszy – w tym okresie, robót zbliżonych co do zakresu i wartości zamówienia (min. 2), wraz z załączeniem dokumentów, potwierdzających, że roboty te zostały wykonane z należytą starannością”.

Na potwierdzenie ww. warunku udziału w postępowaniu, wykonawca X, dołączył wykaz 2 usług, w tym „działania statutowe Spółki Y” wykonywane w okresie 01.05.1995 – 31.05.2005 r. Jak wynika z załączonych do nich referencji wystawionych przez Kierownika Działu Zarządzania Nieruchomościami są to referencje dla Pana Michała P., który w ww. okresie był zatrudniony w Spółce Y.

Zamawiający wszczął przedmiotowe postępowanie w dniu 15 lipca 2008 r. W związku z powyższym, dokument załączony do oferty przez ww. wykonawcę nie potwierdzał spełnienia stawianego przez zamawiającego warunku wykonania min. 2 usług w ciągu ostatnich 3 lat przed dniem wszczęcia postępowania.

Zamawiający wyjaśnił, iż stawiając ww. warunek udziału w postępowaniu, jego intencją było to, aby udokumentowane zostały „roboty” (usługi), w ciągu ostatnich 3 lat kalendarzowych, a nie sztywne 3 lata od daty wszczęcia postępowania. W takim bowiem przypadku – jak tłumaczy zamawiający – użyłby sformułowania „... w ciągu ostatnich 3 lat, licząc od końca terminu składania ofert”.

Zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 2 obowiązującego w dacie wszczęcia kontrolowanego postępowania rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w *sprawie rodzajów dokumentów jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane*, w celu potwierdzenia opisanego przez zamawiającego warunku posiadania przez wykonawcę niezbędnej wiedzy i doświadczenia „(...) zamawiający może żądać m.in. wykazu wykonanych, a w przypadku świadczeń okresowych lub ciągłych również wykonywanych, dostaw lub usług w okresie ostatnich trzech lat przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia (...)”. W siwz, zamawiający postawił ww. warunek na potwierdzenie którego, wymagał złożenia „wykazu wykonanych w ciągu

ostatnich 3 lat przed dniem wszczęcia postępowania a jeżeli okres działalności jest krótszy (...)"

W związku z powyższym, nie można uznać wyjaśnień złożonych przez zamawiającego, iż wymagał wskazania usług z okresu 3 lat kalendarzowych, gdyż zarówno w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów, jak również w siwz jest mowa o czasookresie liczonym w dniach – „przed dniem wszczęcia postępowania” (dzień, miesiąc, rok), a co za tym idzie ww. referencje od Spółki Y złożone przez wykonawcę nie potwierdzały spełnienia stawianego przez zamawiającego warunku, gdyż dotyczyły usług, których realizacja zakończyła się 1,5 miesiąca przed wymaganym okresem ostatnich 3 lat.

Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy, z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, którzy nie złożyli dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub złożone dokumenty zawierają błędy, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 3 ustawy. W myśl art. 26 ust. 3 ustawy w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia kontrolowanego postępowania, zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli oświadczeń i dokumentów m.in. potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub którzy złożyli dokumenty zawierające błędy, do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich uzupełnienia konieczne byłoby unieważnienie postępowania; oświadczenia lub dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu wyznaczonym przez zamawiającego jako termin uzupełnienia oświadczeń lub dokumentów.

W przedmiotowym postępowaniu zamawiający zobligowany był do wezwania wykonawcy, na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, do uzupełnienia wykazu usług wraz z referencjami potwierdzającymi spełnienie przez wykonawcę wskazanego w siwz warunku dotyczącego doświadczenia. Zaniechanie zamawiającego w tym zakresie stanowi naruszenie ww. przepisu.

Udzielanie zamówień publicznych w oparciu o przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych ma na celu nie tylko racjonalne i oszczędne wydatkowanie środków publicznych, ale także zapewnienie wszystkim wykonawcom na rynku równego dostępu do zamówień publicznych, co wyraża określona w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp zasada równego traktowania i zachowania uczciwej konkurencji. Wskazanie w siwz wymogu wykazania min. 2 usług z okresu ostatnich 3 lat przed dniem wszczęcia postępowania, a następnie uznanie za spełniające ten warunek usług wykonanych wcześniej, narusza zasadę uczciwej konkurencji.

Niewykluczone jest bowiem, że inni potencjalni wykonawcy nie złożyli ofert uznając, że nie spełniają postawionego warunku dotyczącego doświadczenia i nie wiedząc, że ostatecznie warunek ten będzie oceniany niezgodnie z jego opisem zawartym w siwz.

Dodatkowo wymóg wykazania 2 usług z ostatnich 3 lat mógł być nadmierny w stosunku do stopnia skomplikowania przedmiotu zamówienia, skoro – jak wskazuje zamawiający – wybrany wykonawca, który wykazał tylko jedną taką usługę, okazał się zdolny do wykonania zamówienia. Postępowanie zamawiającego, tj. sposób określenia warunku w zakresie doświadczenia i sposób jego oceny, prowadziło zatem do naruszenia art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, czyli naruszenia jednej z podstawowych zasad udzielania zamówienia.

Przykład 2 (KN/51/09)

Pismem z dnia 13 listopada 2008 r. zamawiający wezwał wykonawców X oraz Y m. in. do uzupełnienia złożonych ofert o spis przedłożonych dokumentów.

Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Natomiast w art. 25 ust. 1 ustawy mowa jest o oświadczeniach i dokumentach potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, a przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego. Dokumenty te precyzuje Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2006 r., Nr 87, poz. 605 ze zm.).

W związku z tym, iż spis dokumentów nie jest dokumentem potwierdzającym spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub potwierdzającym spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, żądanie przez zamawiającego uzupełnienia przez wykonawców ich ofert o tenże spis nie mieści się w dyspozycji art. 26 ust. 3 ustawy. „Art. 26 ust. 3 p.z.p. ma charakter przepisu wyjątkowego stanowiącego odstępstwo od zasady przygotowania wniosku lub oferty kompletnej i spełniającej wymogi zamawiającego na dzień składania wniosku,

względnie oferty, dlatego nie może być interpretowany rozszerzająco” (wyrok KIO z 24 lutego 2009, sygn. akt: KIO/UZP 161/09). Należy również wskazać, iż niedołączenie do oferty spisu dokumentów złożonych wraz z ofertą nie skutkuje ani odrzuceniem takiej oferty, ani wykluczeniem wykonawcy, który taką ofertę złożył.

Wobec powyższego żądanie przez zamawiającego uzupełnienia ofert wykonawców o spis przedłożonych dokumentów stanowi naruszenie art. 26 ust. 3 ustawy.

Przykład 3 (KN/105/09)

Jednym z dokumentów, jakie wykonawcy zobowiązani byli załączyć do oferty był wykaz osób, które będą wykonywać zadanie (potencjał kadrowy) wraz z informacjami na temat ich kwalifikacji niezbędnych do wykonania zamówienia, a także zakresu wykonywanych przez nie czynności. Do wykazu należało załączyć aktualne na dzień składania oferty zaświadczenia z właściwego oddziału Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa oraz decyzje o nadaniu uprawnień zawodowych ww. pracowników, a w przypadku archeologa dyplom ukończenia wyższej uczelni potwierdzający przygotowanie kierunkowe do pełnienia nadzoru. Jednocześnie zamawiający wskazał, że w postępowaniu udział brać mogą wykonawcy, którzy dysponują osobami wykonującymi następujące funkcje:

- inżynier w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń kanalizacyjnych – uprawnienia budowlane bez ograniczeń do kierowania robotami budowlanymi, 3 lata doświadczenia zawodowego;

- inżynier w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych oraz elektroenergetycznych – uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi, 3 lata doświadczenia zawodowego;

- inżynier w specjalności konstrukcyjno-budowlanej drogowej – uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi, 3 lata doświadczenia zawodowego.

W kontrolowanych postępowaniach jedyną ofertę złożyła firma X. Z dokumentów załączonych do oferty nie wynika, jak długie doświadczenie posiadają wymagani przez zamawiającego do realizacji zamówienia inżynierowie. W wykazie osób zawarte są jedynie ogólne informacje dotyczące tego, w realizacji jakich inwestycji brali oni udział. W takiej sytuacji, nie można uznać, że firma X, składając oferty, wykazała się spełnianiem wszystkich postawionych przez zamawiającego warunków tj. warunku dysponowania ww. inżynierami posiadającymi 3 lata doświadczenia zawodowego. Mając jednak na uwadze, że oferty tej firmy były jedynymi złożonymi w postępowaniach, a wykluczenie tego wykonawcy

więzałoby się z koniecznością unieważnienia postępowania ze względu na brak ofert niepodlegających odrzuceniu, zamawiający powinien był wezwać tego wykonawcę do uzupełnienia żądanych dokumentów w trybie art. 26 ust. 3 ustawy, który w brzmieniu obowiązującym w dniu wszczynania przedmiotowych postępowań przewidywał, że „zamawiający wzywa wykonawców, którzy w wyznaczonym terminie nie złożyli dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, do uzupełnienia tych dokumentów w określonym terminie, jeżeli ich nieuzupełnienie skutkowało unieważnieniem postępowania”. Zamawiający weryfikując spełnianie warunków przez wykonawcę, nie dokonał jednak czynności wezwania do uzupełnienia przedmiotowego wykazu osób i tym samym dopuścił się naruszenia powyższej normy.

Przykład 4 (KN/148/09)

Zamawiający określił w ogłoszeniach o zamówieniu w pkt III.1 oraz w pkt 9 ppk A.1 SIWZ, iż do oferty wykonawca był zobowiązany dołączyć m. in. aktualne zaświadczenie właściwego naczelnika Urzędu Skarbowego oraz właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzające odpowiednio, że wykonawca nie zalega z opłacaniem podatków, opłat oraz składek na ubezpieczenie, zdrowotne i społeczne lub zaświadczenie, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności, lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu - wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert w celu potwierdzenia spełnienia warunków podmiotowych.

W toku kontroli ustalono, że w ofercie złożonej przez X przedstawione zostały odrębnie aktualne informacje z ZUS o braku zaległości w opłacaniu składek wystawione na panią Izabellę H. i pana Ryszarda S., którzy zgodnie z załączoną umową spółki cywilnej są jedynymi wspólnikami reprezentującymi ww. podmiot. Z analizy przesłanej przez zamawiającego dokumentacji wynika, że pismem z dnia 16 marca 2009r. zamawiający, na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy, wezwał wykonawcę X do uzupełnienia aktualnego zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o niezaleganiu w opłacaniu składek przez wykonawcę określonego zgodnie ze złożoną ofertą tj. X Izabella H., Ryszard S.

Następnie pismem z dnia 23.03.2009r. zamawiający ponownie, na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, wezwał wykonawcę X do uzupełnienia zaświadczenia z ZUS pana Ryszarda S. o niezaleganiu ze składkami opłaconymi w ZUS na dzień 25.02.2009 r.

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy Pzp wykonawcy mogą wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia. Za wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie na ich rzecz zamówienia publicznego – w rozumieniu art. 23 ust. 1 – należy uznać także wspólników spółki cywilnej. Stanowisko takie zajął m.in. Zespół Arbitrów w wyroku z dnia 6 kwietnia 2005 r. (sygn. UZP/ZO/0-594/05). Skład orzekający słusznie zauważył, iż każdy ze wspólników jest przedsiębiorcą wpisanym do ewidencji działalności gospodarczej. Stąd oferta złożona przez samodzielne podmioty, działające w formie spółki cywilnej jest na gruncie Prawa zamówień publicznych ofertą łączną (wspólną) w rozumieniu art. 23 ust. 1 Pzp. Umowa spółki cywilnej kreuje wyłącznie stosunek cywilnoprawny pomiędzy podmiotami, najczęściej przedsiębiorcami zawierającymi ją w celu wspólnego prowadzenia działalności, stąd też spółka cywilna nie jest jednostką organizacyjną, zatem nie posiada zdolności prawnej lub sądowej (a tym bardziej osobowości prawnej). Spółka cywilna nie jest również przedsiębiorcą, lecz są nimi wspólnicy spółki cywilnej. To samo dotyczy posiadania statusu podatnika na gruncie prawa podatkowego lub płatnika w systemie ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji powyższego wystawione przez właściwego naczelnika urzędu skarbowego lub oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odpowiednio zaświadczenie o niezaleganiu z opłacaniem podatków, opłat albo składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne (ewentualnie, że uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie lub rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymania w całości wykonania decyzji właściwego organu) może dotyczyć – co do zasady – wspólników spółki cywilnej, a nie spółki cywilnej. Tym samym wspólnicy przedkładają w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zaświadczenia wystawione na nich, a nie na spółkę cywilną. Oznacza to, że zaświadczenia z ZUS złożone odrębnie przez wspólników ww. spółki w ofercie, w sposób prawidłowy potwierdzały spełnienie warunku przez wykonawcę.

Zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Pzp zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1, lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne byłoby unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane

wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert. Wobec powyższego zamawiający nie miał podstaw do wezwania o uzupełnienie aktualnego zaświadczenia z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o niezaleganiu w opłacaniu składek przez wykonawcę X, ponieważ dokumenty te były złożone prawidłowo i nie były dotknięte błędem. Tym samym zamawiający naruszył dyspozycję art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przykład 5 (KN/157/09)

W rozdziale 11 pkt 4.A zamawiający wymagał przedłożenia w ofercie dokumentów dotyczących nawierzchni trawy syntetycznej m.in. wyników badań specjalistycznego laboratorium potwierdzających parametry oferowanej nawierzchni, np. LABOSPORT lub dokument równoważny.

Zgodnie z wyżej wskazanym wymogiem, wykonawca X, który złożył najkorzystniejszą cenowo ofertę, przedstawił raport LABOSPORT wydany w dniu 5 grudnia 2005 r., który był ważny tylko 6 miesięcy, czyli do dnia 5 czerwca 2006 r. Do ww. dokumentu zostało dołączone pismo LABOSPORTU z dnia 6 czerwca 2008 r. - czyli 11 miesięcy przed dniem wszczęcia przedmiotowego postępowania, z którego wynika, iż „(...) raporty nie posiadają ustalonego terminu ważności. Są uważane za ważne tak długo dopóki nie zmieni się budowa nawierzchni lub dopóki nie nastąpi zmiana wymogów unieważniająca poprzednie raporty. W chwili obecnej nie zostały one zmienione ale przewiduje się zmianę w roku 2009. Oznacza to, że raporty badań na wszystkie produkty wykonane w okresie 2001 – 2008 są obecnie ważne”. W związku z powyższym zamawiający uznał, że wykonawca X nie przedstawił w ofercie żadnego dokumentu, który by świadczył o tym, że do takich zmian w roku 2009 r. nie doszło, co powoduje, że przedstawione wyjaśnienie LABOSPORTU z dnia 6 czerwca 2008 r. nie potwierdza ważności raportu z badań wydanych przez LABOSPORT w dniu 5 grudnia 2005 r. Tym samym, w dniu 10 czerwca 2009 r. zamawiający postanowił odrzucić ofertę złożoną przez firmę X na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Ponadto, w rozdziale 16 siwz *Miejsce oraz termin składania i otwarcia ofert* zamawiający zapisał, iż „otwierając oferty zamawiający poda nazwy firm (...) a także informacje dotyczące cen oraz oświadczenie wykonawcy dotyczące trawy syntetycznej, jaka zostanie ułożona na boisku piłkarskim (załącznik nr 5a do siwz)”.

W piśmie z dnia 30 listopada 2009 r. zamawiający wyjaśnił, iż „tworząc siwz wzorował się na wzorcowej siwz opublikowanej na stronie internetowej Ministerstwa Sportu i Turystyki. Ponieważ we wzorcowej specyfikacji nie było wzoru oświadczenia (załącznik 5a) zamawiający uznał, że takie oświadczenie indywidualne przygotowuje każdy z oferentów. W związku z powyższym zamawiający wykazał konieczność przedłożenia oświadczenia nie przedstawiając wzoru tego oświadczenia”.

Jak wynika z dokumentacji postępowania, trzech niżej wymienionych wykonawców nie przedstawiło wraz z ofertą ww. oświadczenia (załącznik nr 5a do siwz):

- 1) X;
- 2) Y;
- 3) Z

W związku z powyższym, zamawiający postanowił odrzucić ww. oferty na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp.

Zgodnie z dyspozycją art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy, z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się wykonawców, którzy nie złożyli dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu lub złożone dokumenty zawierają błędy, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 3 ustawy Pzp. W myśl tego przepisu zamawiający wzywa wykonawców, którzy w określonym terminie nie złożyli wymaganych przez zamawiającego oświadczeń lub dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy Pzp (tj. oświadczeń i dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz potwierdzających spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego), lub którzy nie złożyli pełnomocnictw, albo którzy złożyli wymagane przez zamawiającego oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 25 ust. 1, zawierające błędy lub którzy złożyli wadliwe pełnomocnictwa, do ich złożenia w wyznaczonym terminie, chyba że mimo ich złożenia oferta wykonawcy podlega odrzuceniu albo konieczne było unieważnienie postępowania. Złożone na wezwanie zamawiającego oświadczenia i dokumenty powinny potwierdzać spełnianie przez wykonawcę warunków udziału w postępowaniu oraz spełnianie przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, nie później niż w dniu, w którym upłynął termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo termin składania ofert.

Tym samym, w przedmiotowym postępowaniu zamawiający był zobowiązany do wezwania wykonawców:

- 1) X;

2) Y;

3) Z

na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, do uzupełnienia oświadczenia dotyczącego trawy syntetycznej, jaka zostanie ułożona przez wykonawcę na boisku piłkarskim (załącznik nr 5a), a dodatkowo – wykonawcę X do złożenia ważnego raportu technicznego LABOSPORT dotyczącego trawy syntetycznej.

W piśmie z dnia 30 listopada 2009 r. zamawiający wyjaśnił, iż „uznał w oparciu o przepis art. 26 ust. 2 ustawy Pzp, brak obowiązku po stronie zamawiającego żądania uzupełnienia ofert, albowiem wartość zamówienia była mniejsza od kwoty określonej na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp”. Zdaniem zamawiającego, interpretacja przepisów art. 26 ust. 2 i 3 ustawy Pzp nasuwa wątpliwości co do obowiązku stosowania poszczególnych przepisów prawa.

Ponadto zamawiający wyjaśnił, iż „w sytuacji, w której wiarygodność wykonawców, których oferty zostały odrzucone jest na tyle wątpliwa (co okazało się w praktyce), a wynikało to z przeprowadzonego rozeznania na rynku robót budowlanych, nie należało stosować art. 26 ust. 3, gdyż naraziłoby to zamawiającego na zbyt wielkie ryzyko, związane z zastosowaniem, proponowanych przez wykonawców rozwiązań technologicznych dotyczących trawy syntetycznej (...)”.

Odnosząc się do powyższego należy zwrócić uwagę, że art. 26 ust. 3 ustawy Pzp jest przepisem obowiązującym zamawiającego niezależnie od wartości prowadzonego przez niego postępowania. W okolicznościach wskazanych w ww. przepisie zamawiający ma zawsze obowiązek wezwać wykonawcę do uzupełnienia wymaganych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, ogłoszeniu lub zaproszeniu do składania ofert, dokumentów. Zamawiający nie ma zatem możliwości rezygnacji z wykonania ustawowego obowiązku nałożonego dyspozycją art. 26 ust. 3 Pzp. Na marginesie należy zauważyć, że możliwość weryfikacji nierzetelnych wykonawców jest umożliwiona m.in. przez właściwe określenie warunków udziału w postępowaniu i rzetelną ocenę ich spełniania.

W związku z powyższym należy uznać, iż działanie zamawiającego polegające na odrzuceniu ofert złożonych przez ww. wykonawców (w tym oferty najkorzystniejszej, złożonej przez wykonawcę X) i nie wezwaniu do uzupełniania wskazanych oświadczeń i dokumentów, stanowi naruszenie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp.

Przykład 6 (KU/74/10)

W pkt III.2.2) ogłoszenia o zamówieniu – Zdolność ekonomiczna i finansowa, zamawiający zawarł warunek, iż w postępowaniu mogą wziąć udział wykonawcy, którzy posiadają środki finansowe lub zdolność kredytową na kwotę co najmniej 61 000 zł. Firma X na potwierdzenie spełnienia powyższego warunku przedstawiła opinię bankową wystawioną w dniu 29 marca 2010 r. przez Bank Y, z której wynika, iż na posiadanym przez wykonawcę rachunku obroty za okres od 1 grudnia 2009 r. do 28 lutego 2010 r. przedstawiają się w następujący sposób: obroty Wn: 1 253 162,18 zł, zaś obroty Ma: 1 262 915,01 zł. Ponadto, wykonawca posiada kredyt w rachunku bieżącym od dnia 17 stycznia 2007 r. z terminem spłaty do dnia 18 stycznia 2011 r. w wysokości 100 000,00 zł, a saldo dostępnych środków z uwzględnieniem limitu kredytowego na dzień 28 marca 2010 r. wynosiło 23 867,75 zł. Ponadto z przedstawionej opinii bankowej wynika, że wykonawca w dniu 24 września 2008 r. zawarł z ww. bankiem umowę factoringową z limitem w kwocie 500 000,00 zł.

Pismem z dnia 6 maja 2010 r. zamawiający został wezwany do udzielenia wyjaśnień, na jakiej podstawie uznał, iż wykonawca X spełnił ww. warunek udziału w przedmiotowym postępowaniu. W dniu 10 maja 2010 r. zamawiający wyjaśnił, iż potwierdzeniem posiadania przez firmę X, wymaganej zdolności finansowej była zdolność kredytowa w rachunku bieżącym wykonawcy w wysokości 100 000 zł oraz umowa factoringowa z limitem w kwocie 500 000,00 zł, której stroną jest ww. wykonawca.

Zgodnie z art. 22 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy spełniają warunek dotyczący sytuacji ekonomicznej i finansowej. Natomiast zgodnie z treścią § 1 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. *w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane*, w celu wykazania spełniania przez wykonawcę warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy Pzp, których opis sposobu oceny spełniania został dokonany w ogłoszeniu o zamówieniu (...) zamawiający żąda informacji banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w których wykonawca posiada rachunek, potwierdzającej wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, wystawionej nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu (...) składania ofert.

Przede wszystkim należy zauważyć, że w opinii bankowej wskazano na kredyt (nie zaś zdolność kredytową) w rachunku bieżącym od dnia 17 stycznia 2007 r. w wysokości 100 000 zł, jednocześnie wskazując, że saldo dostępnych środków z uwzględnieniem limitu

kredytowego wynosi tylko 23 867,75 zł. Z powyższych informacji nie wynika zatem, że wykonawca posiada środki własne lub zdolność kredytową w wymaganej wysokości 61 000 zł. Z kolei istota umowy factoringowej zwłaszcza w oparciu o informacje zawarte w opinii bankowej, nie odzwierciedla takich danych dotyczących sytuacji finansowej wykonawcy, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, tj. nie odzwierciedla ani kwoty posiadanych środków ani zdolności kredytowej. Należy bowiem zauważyć, że na podstawie umowy factoringowej zawartej między bankiem a jego klientem (w tym wypadku – wykonawcą) bank jako factor wykupuje nieprzedawnione wierzytelności klienta jako factoranta, potrącając z każdej faktury prowizję. Strony umowy factoringowej ustalają w niej limit factoringu, który może dotyczyć maksymalnej wysokości skupowanych faktur od wszystkich dłużników factoranta lub limity dla poszczególnych dłużników w ramach limitu ogólnego. Z przedstawionej opinii bankowej wynika, że wykonawca zawarł z bankiem umowę factoringu z limitem do 500 000 zł, co oznacza, że bank może do wysokości tej kwoty skupować faktury od wszystkich lub niektórych dłużników wykonawcy. Z informacji tej jednak nie wynika ile środków własnych wykonawca posiadał na koncie w okresie ostatnich 3 miesięcy, ani też jaka jest jego zdolność kredytowa.

Z powyższych względów nie można uznać, że przedstawiona przez wykonawcę opinia banku potwierdza spełnienie ww. warunku.

W związku z powyższym naruszeniem zalecono wezwanie wykonawcy na podstawie art. 26 ust 3 ustawy Pzp, do uzupełnienia takiej informacji z banku, która będzie jednoznacznie wskazywać wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy w wymaganej wysokości 61 000 zł.

ORZECZNICTWO W ZAKRESIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Wybrane orzecznictwo Krajowej Izby Odwoławczej i Sądów Okręgowych

1. Wyrok KIO z dnia 5 maja 2010 r., sygn. akt KIO 642/10

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej dotyczący informacji z Krajowego Rejestru Karnego.

[pełny tekst orzeczenia](#)

2. Wyrok KIO z dnia 7 maja 2010 r., sygn. akt KIO/UZP 703/10

Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej dotyczący unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli postępowanie obarczone jest wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego.

[pełny tekst orzeczenia](#)

3. Postanowienie KIO z dnia 13 maja 2010 r., sygn. akt KIO/UZP 763/10

Postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej dotyczące odrzucenia odwołania wniesionego przez podmiot nieuprawniony.

[pełny tekst orzeczenia](#)

4. Wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 26 marca 2010 r., sygn. akt X Ga 20/10

Wyrok Sądu Okręgowego dotyczący warunków udziału w postępowaniu.

[pełny tekst orzeczenia](#)

5. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 29 marca 2010 r., sygn. akt XXIII GA 155/10

Wyrok Sądu Okręgowego dotyczący warunków udziału w postępowaniu.

[pełny tekst orzeczenia](#)

6. Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2010 r., sygn. akt X Ga 7/10

Wyrok Sądu Okręgowego dotyczący odrzucenia oferty jeżeli jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

[pełny tekst orzeczenia](#)

ANALIZY SYSTEMOWE

**Biuletyn Informacyjny Urzędu Zamówień Publicznych
01.01.2010 – 31.05.2010**

I. Rynek zamówień publicznych

Liczba opublikowanych ogłoszeń

Rodzaj ogłoszenia	Miejsce publikacji		RAZEM
	BZP	TED	
O zamówieniu	61 457	6 528	67 985
O udzieleniu zamówienia	67 982	7 190	75 172
O konkursie	49	13	62
O wynikach konkursu	41	32	73
O zmianie ogłoszenia	13 721	3 701*	17 422
O koncesji na usługi / roboty budowlane	3	19	22
O zamiarze zawarcia umowy	2 569	144	2 713
Informacyjne o planowanych zamówieniach	-	354	354
O profilu nabywcy	-	7	7
RAZEM	145 822	17 988	163 810

* - ogłoszenia dotyczące dodatkowych informacji, informacji o niekompletnej procedurze lub sprostowania

Postępowania wszczęte według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	34,77%	7,68%
Dostawy	34,37%	56,00%
Usługi	30,86%	36,32%

Postępowania wszczęte według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	98,83%	94,94%
Przetarg ograniczony	0,65%	3,80%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,15%	0,92%
Dialog konkurencyjny	0,04%	0,34%
Licytacja elektroniczna	0,33%	-

Kryteria oceny ofert

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kryterium	Odsetek postępowań			
	roboty budowlane	dostawy	usługi	Ogółem
Cena jako jedyne kryterium	95%	91%	85%	90%
Cena i inne kryteria	5%	9%	15%	10%

Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	98	0,18%
Dostawy	38	0,07%
Usługi	130	0,25%
Razem	266	0,50%

Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, u których ponad 50% zatrudnionych stanowią osoby niepełnosprawne

(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań	Odsetek w ogólnej liczbie postępowań
Roboty budowlane	82	0,16%
Dostawy	50	0,09%
Usługi	89	0,17%
Razem	221	0,42%

Zamówienia udzielone według rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	BZP	TED
Roboty budowlane	23,59%	4,65%
Dostawy	33,23%	46,41%
Usługi	43,18%	48,94%

Zamówienia udzielone według trybu postępowania

Tryb	BZP	TED
Przetarg nieograniczony	70,17%	77,71%
Przetarg ograniczony	0,42%	3,48%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,07%	1,63%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,24%	17,00%*
Dialog konkurencyjny	0,02%	0,18%
Wolna ręka	24,54%	-
Zapytanie o cenę	4,33%	nie ogłasza się
Licytacja elektroniczna	0,21%	nie ogłasza się

* - w tym wolna ręka

Wartość udzielonych zamówień*

Wartość zamówień	22,374 mld zł

Rodzaj zamówienia	Struktura zamówień wg wartości
Roboty budowlane	66%
Dostawy	16%
Usługi	18%

* - wartość określono na podstawie danych z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (dotyczących postępowań o wartości od 14.000 euro do progów UE)

Cena oferty wybranej do wartości zamówienia (zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Odsetek
Roboty budowlane	82%
Dostawy	94%
Usługi	89%
Średnio	90%

**Ogłoszenia o zamówieniu z ogłoszeniami o udzieleniu zamówienia
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Okres	Liczba ogłoszeń o zamówieniu	Liczba ogłoszeń o zamówieniu, w których opublikowano ogłoszenie o udzieleniu zamówienia	Odsetek
I kw. 2010	32.887	26.588	80,85%

**Średnia liczba ofert składanych i odrzucanych
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Rodzaj zamówienia	Liczba ofert	
	składanych	odrzuconych
Roboty budowlane	5,30	2,67
Dostawy	2,53	1,54
Usługi	2,55	1,80
Średnio	2,97	1,96

**Zamówienia udzielone według województw
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Województwo	Odsetek liczby	Odsetek wartości
dolnośląskie	8%	8%
kujawsko-pomorskie	5%	5%
lubelskie	5%	5%
lubuskie	2%	3%
łódzkie	5%	5%
małopolskie	10%	7%
mazowieckie	18%	15%
opolskie	3%	3%
podkarpackie	6%	8%
podlaskie	3%	3%
pomorskie	6%	6%
śląskie	11%	10%
świętokrzyskie	3%	4%
warmińsko-mazurskie	4%	6%
wielkopolskie	8%	8%
zachodniopomorskie	5%	5%

Średni czas trwania postępowań
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	2009	2010
Roboty budowlane	47 dni	46 dni
Dostawy	34 dni	33 dni
Usługi	34 dni	32 dni
Średnio	37 dni	35 dni

Procentowa wartość udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)

Kategorie zamawiających	% wartości
Administracja rządowa centralna	2,39%
Administracja rządowa terenowa	1,45%
Administracja samorządowa	60,83%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	7,52%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	0,74%
Uczelnie publiczne	3,63%
Podmiot prawa publicznego	0,15%
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	7,81%
Inny	15,49%

Procent liczby udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)

Kategorie zamawiających	Udział
Administracja rządowa centralna	2,58%
Administracja rządowa terenowa	2,77%
Administracja samorządowa	44,40%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	4,85%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	1,02%
Uczelnie publiczne	8,17%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	14,96%
Zamawiający sektorowy	1,17%
Inny	20,08%

**Rodzaj udzielanych zamówień według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro)**

Kategorie zamawiających	Udział procentowy		
	roboty budowlane	dostawy	usługi
Administracja rządowa centralna	13,81%	22,00%	64,19%
Administracja rządowa terenowa	9,08%	41,37%	49,54%
Administracja samorządowa	36,27%	15,94%	47,79%
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	15,18%	43,60%	41,22%
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	5,88%	40,92%	53,20%
Uczelnie publiczne	7,16%	41,68%	51,16%
Podmiot prawa publicznego w tym Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	5,42%	73,43%	21,16%
Zamawiający sektorowy	3,30%	52,56%	44,14%
Inny	14,13%	40,64%	45,23%

**Struktura procentowa trybów udzielania zamówień
według kategorii zamawiających
(zamówienia powyżej 14 000 euro ale poniżej progów UE)**

Kategorie zamawiających	Tryb [%]							
	PN	PO	NO	NB	DK	WR	ZC	LE
Administracja rządowa centralna	54,47	0,14	0,14	0,28	0,00	39,06	5,28	0,63
Administracja rządowa terenowa	65,55	0,40	0,00	0,28	0,00	23,80	9,52	0,45
Administracja samorządowa	72,95	0,46	0,06	0,24	0,02	22,55	3,41	0,31
Instytucja ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego	69,42	0,36	0,14	0,19	0,00	24,91	4,91	0,08
Organ kontroli państwowej lub ochrony prawa, sąd lub trybunał	50,07	0,13	0,13	0,13	0,13	23,66	25,62	0,13
Uczelnie publiczne	48,53	0,26	0,07	0,21	0,03	45,08	5,76	0,07
Podmiot prawa publicznego	72,48	0,00	0,00	0,00	0,00	20,93	6,20	0,39
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	85,36	0,25	0,03	0,17	0,00	12,69	1,49	0,01
Inny	66,85	0,58	0,13	0,31	0,02	26,35	5,63	0,13

Liczba zamówień udzielonych polskim wykonawcom na rynkach innych państw członkowskich UE z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Liczba kontraktów	Rodzaj zamówienia	Równowartość w EUR
Belgia	8	8 x usługi	7 228 840 EUR
Finlandia	3	3 x usługi	3 000 000 EUR
Irlandia	1	1 x usługi	41 990 EUR
Łotwa	1	1 x usługi	7 290 EUR
Niemcy	1	1 x dostawy	brak danych
Rumunia	3	2 x dostawy 1 x usługi	668 421 EUR
Szwecja	1	1 x usługi	brak danych
Wlk. Brytania	1	1 x usługi	brak danych
Włochy	1	1 x dostawy	22 884 531 EUR
Razem	20	4 x dostawy 16 x usługi	33 831 072 EUR

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

Liczba zamówień udzielonych przez polskich zamawiających wykonawcom zagranicznym z uwzględnieniem wartości tych zamówień*

Państwo	Rodzaj zamówienia – liczba kontraktów, wartości kontraktów [w PLN]								Razem	
	roboty budowlane		dostawy		usługi		konkurs			
Austria			10	25 245 998	2	20 057 000			12	45 302 998
Belgia			5	55 261 816			1	80 000	6	55 341 816
Czechy	1	29 611 417	7	16 495 702	7	8 703 337			15	54 810 456
Cypr			2	10 641 850					2	10 641 850
Francja			2	15 008 600	4	3 869 178			6	18 877 778
Grecja			1	204 093					1	204 093
Hiszpania	4	636 671 440			2	4 761 819			6	641 433 259
Holandia	1	2 861 388	14	37 058 684	5	221 996 091			20	261 916 163
Irlandia			1	1 650 000	2	931 419			3	2 581 419
Izrael					1	998 971			1	998 971
Japonia							1	38 390	1	38 390
Kanada			2	131 811	1	b.d.			3	131 811
Litwa			1	1 537 333	4	4 217 073			5	5 754 406
Luksemburg					1	11 517 000	1	268 730	2	11 785 730
Macedonia	1	622 518 403							1	622 518 403
Niemcy	2	183 464 978	27	216 484 716	14	121 850 578	2	16 000	45	521 816 272
Norwegia					1	b.d.			1	b.d.
Portugalia	1	175 062 350			1	9 424 500			2	184 486 850
Słowacja	1	551 257 366	2	1 717 656					3	552 975 022
Szwajcaria			16	18 383 088					16	18 383 088
Szwecja			1	807 495	2	726 635			3	1 534 130
Ukraina					1	5 288 700			1	5 288 700
USA			3	7 522 993	5	18 060 597			8	25 583 590
Węgry					1	3 200 000			1	3 200 000
Wielka Brytania			48	10 404 872	5	49 786 804			53	60 191 676
Włochy			6	5 324 114	3	7 888 021			9	13 212 136
Razem	11	2 201 447 342	148	423 880 822	62	493 277 724	5	403 120	226	3 119 009 008

* - dane na podstawie ogłoszeń o udzieleniu zamówienia zamieszczonych w Dzienniku Urzędowym UE (strona internetowa TED)

II. Kontrola udzielania Zamówień publicznych

Kontrole uprzednie

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	83	
Zakończone	81	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	54	67%
Stwierdzono naruszenia	27	33%
w tym:		
zalecenie unieważnienia	0	0%
ponowna ocena	6	22%
uchybień formalne	21	78%

Kontrole doraźne

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	49	
Zakończone	47	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Brak naruszeń	0	0%
Stwierdzono naruszenia	44	94%
W tym:		
zawiadomienie RDFP	12	27%

Kontrole doraźne zawiadomień
 (kontrola wyboru trybu udzielenia zamówienia na podstawie zawiadomień kierowanych do prezesa UZP w związku z art. 62 ust. 2 i art. 67 ust. 2 ustawy Pzp)

Kontrole	Liczba	
Wszczęte	5	
Zakończone	10	
Wyniki kontroli	Liczba	Struktura procentowa
Nie stosuje się ustawy	0	0%
Nie stwierdzono naruszeń	1	10%
Stwierdzono naruszenia	9	90%
w tym:		
zalecenie unieważnienia postępowania	0	0%
uchybień formalne	0	0%
Zawiadomienie RDFP	0	0%

III. Środki ochrony prawnej

Liczba odwołań i sposób ich rozstrzygnięcia

	Liczba	
Wniesiono ogółem	1 080	
Brak wpisu	45	
Braki formalne	47	
Rozpatrzone ogółem	1 122	
Sposób rozpatrzenia	Liczba	Rozkład procentowy
Odrzucone	148	13%
Umorzone postępowanie	158	14%
Umorzone postępowanie – zarzuty uwzględnione przez zamawiającego	68	6%
Oddalone	425	38%
Uwzględnione	323	29%

Odwołania wnoszone w zależności od rodzaju zamówienia

Rodzaj zamówienia	2010 r.	2009 r.
Roboty budowlane	35%	37%
Dostawy	29%	28%
Usługi	36%	35%

Liczba skarg na wyroki Krajowej Izby Odwoławczej wniesionych do sądów

Skargi	2010 r.	2009 r.
Liczba wniesionych skarg	116	139
Odsetek ilości wniesionych skarg w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań	10%	21%

Przygotował:
Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych

Informator Urzędu Zamówień Publicznych Nr 6/2010

Zespół redakcyjny Informatora UZP:

Joanna Czarnecka   *Anna Łagocka*
Renata Dzikowska   *Joanna Orzeł*
Piotr Frączkowski   *Izabela Rzepkowska*
Urszula Krynicka   *Piotr Zabadeusz*
pod kierunkiem   *Anity Wichniak Olczak*

KONTAKT:

Urząd Zamówień Publicznych
ul. Postępu 17a , 02-676 Warszawa
tel. 458-77-07 fax 458-78-36, informator@uzp.gov.pl